

GYULAFEHÉRVÁRI HIRLAP

Előfizetési árak: Egész évre 8 K., félévre 4 K., negyedévre 2 K. Egyes szám ára 20 fill. Megjelenik minden héten egyszer: Csütörtökön.	Felelős szerkesztő és laptulajdonos: ÁVÉD JÁKÓ Munkatársak: Dr. Mayer Ödön, Balla István és Falu Kornél. Kiadó: PAPP GYÖRGY	Szerkesztőség Apaffy utca 186. sz. Kiadóhivatal: Papp György könyvnyomtató intézetében. Hirdetések díjszabás szerinti árban közöltetnek.
--	--	---

A hus drágulása és okai.

A szarvasmarha áraknak folytonos emelkedése kell, hogy gondolkodóba ejtsenek mindenkit. Hisz ma már magasabb árakat fizetünk a sovány marháért, mint a minőket néhány évvel ezelőtt kaptunk a kihizottért. S ha az árak tovább is így fognak emelkedni, ugy nemcsak a szegényebb osztálynak, de a középosztálynak is le kell mondani a husfogyasztásról.

A szarvasmarha folytonos drágulásának kettős oka van. Az egyik: szarvasmarha állományunk állandó apadása, a másik pedig a gyakrabban fellépő száj- és körömfájás miatti zárlat.

Hogy szarvasmarha állományunk állandóan apad, azt számokkal bizonyítani ma nem tudjuk, mert állatszámolás régibb idő óta nem eszközöltetett. De szemmel látható és kézzel fogható az apadás mindenütt, akár a gyéren tartott vásárok felhajtott anyagát figyeljük meg, akár a községekbe tekintünk be. Nem is vonja ezt ma már senki kétségbe s a legilletékesebb helyeken is elismerik. Vannak, a kik az apadás mérvét igen jelentékenynek tekintik, 150 %-ra is becsülik, a mi mindenestre túlzás. De ha ennél sokkal kisebb, mondjuk 15%-20%, akkor is horribilis, s az országra nézve, úgy egyesekre is óriási veszteség.

Az apadás okait kutatva, több oly tényezőt fogunk találni, a melyek az apadást igenis eredményezhetik. Ilyen gyanánt említhetjük legelőször is a borjúknak túl nagy mennyiségben való levágatását. Csupán Budapesten évente emelkedőleg ma már több mint 120,000 borjut vágnak le. Ha ehhez elképzeljük, hogy a vidéki vásárok is mennyi borjut fogyasztanak, s hogy a falusi mészárosok milyen előszeretettel veszik és vágják le az 1—2 éves borjúkat, úgy hamarosan arra a következtetésre jutunk, hogy több fiatal marha vágatik le, mint a mennyinek levágása az állomány apadásának veszélye nélkül levágható volna.

Az utóbbi években kivitelünk is erősebb lendületet vett s legelők is folytonosan töretnek fel, miáltal hova-tovább kedvezőtlenebbé tétetik a viszony az állattenyésztésre nézve. Az állomány apasztása tekintetében azonban — nézetünk szerint — legnagyobb szerepe jut a tejgazdaságoknak, amennyiben ezek a szopós borjúk

nagyrészt, mint olyant értékesítik s tehénszükségletüket piacon látják czélszerűbbnek beszerezni. A borjúknak szopós korukban való értékesítése a tej eladó tehénészeteknek ma már oly általános szokása, hogy ez alól alig van kivétel, mert a tej eladásából ha nem is nagyobb, de közvetlen hasznót ér el a tej termelő gazda, s inkább nyul ezen közvetlen, azonnal elérhető haszonhoz, semhogy a felnevelendő borjúba még egy csomó pénzt bele is fektessen, míg annak hasznát látja. Ilyen módon pedig nagyon sok borju vonatik el a köztenyésztéstől, s nem esoda, ha ezen évről-évre fokozódó bajt az megérzi. Ideje volna valamely utat-módot találni arra nézve, hogy a borjúk tömeges levágása elé olyan akadály gördíttessék, a mely az egyéni szabadságot korlátozza.

Különösen pedig czélszerű és alkalmas rendelkezésekkel meg kellene akadályozni azt, hogy tenyésztésre alkalmas 1—2 éves üszőborjúk vágassanak le, mert éppen az üszőknek időelőtti levágatása vonja maga után a legkárosabb eredményeket.

A ragadós száj- és körömfájás, ha nem is hat apasztólag szarvasmarha állományunkra, de roppant káros kihatással van az állatkereskedelemre, a melykörülmény momentán nagyon is áremelő hatással van. A vásárok el vannak zárva, s a megnyitott vásárokon is a kézségek három negyed része nem jelenhet meg a rája nézve kötelező zárlat miatt. Azoknak a szarvasmarhának a jórésze is bent marad az istállóban, a melyek különben eladásra kerülhetnek.

Ennek most már természetes következménye, hogy abban a pillanatban, a mikor a száj- és körömfájás miatti zárlat országsszerte feloldatnék, a szarvasmarha ára esökkenni fog. Miután pedig feltehető, hogy a tél fagya, a száj- és a körömfájás terjedése elé is gátakat fog vetni, valószínű, hogy a zárlatok zöme majd tavasszal oldatnék fel, a mikor a most drágán vásárolt sovány állat kihizott állapotban fog eladásra kerülni. Ez ugyan-csak valószínű feltevés s igazán óhajtanók, hogy e feltevésünkben csalódjunk. Tartunk azonban attól, hogy az dei hizlalás mérlege rem fog kedvező eredménnyel végződni. Nem állítjuk, hogy az árcsökkenés jelentékeny lesz. Ha azonban a vétel és eladási ár között nincs meg a 12 korona különbség, a hizlalás már veszteség-

gel jár. Pedig attól tartunk, hogy 6—8 koronánál nagyobb különbség nem lesz.

Ha azonban az árcsökkenés be áll is, csak futólagos néhány hónapig tartó lesz az addig, t. i., míg a jelenleg zárlat alatt levő felesleges állatok elhelyezést nyernek, hogy azután a lassu emelkedés ismét kezdetét vegye, a mely mindaddig fog tartani, míg valamiként módját nem ejtjük szarvasmarha állománynak szaporításának.

A „Régészeti Egyesület“ közgyűlése.

Az „Alsófehérmegyei Történelmi, Régészeti és Természettudományi Egylet“ választmánya f. hó 16-án Dr. Ujfalusi József apát-kanonok elnökle alatt gyűlést tartott. Az elnök megnyitójában jelenti, hogy Csató János kir. tanácsos nyug. alispán, egyletünk elnöke felkérte levélben, hogy egészségi állapota gyengesége miatt nem jöhetvén át Gyulafehérvárra, választmányi gyűlésünkön helyettesitse és elnézést kért, ha jövőben hasonló helyzet merülne fel.

A választmány biztosítja az elnököt a társulat benső ragaszkodásáról és kéri, hogy ne aggódjék, mert mindnyáján készen állanak arra, hogy az elnöknek munkájában segítségül legyenek. Erről levélben értesítetik az elnök.

Dr. Kóródy Péter titkár a következőket jelentette:

1. A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége ajánlatára a m. k. vallás- és közoktatásügyi miniszter f. é. jul. 7-én 48491. sz. a. kiutalt a helybeli m. k. adóhivatalnál egyletünk részére a következő segélyösszegeket 1905-re: a) az apulumi ásátásokra 600 koronát, b) a természetrajzi gyűjtemény szükségleteire 500 koronát és c) a múzeum kibővítésére felajánlott 8000 kor. segély 2-ik részlete fejében 1000 koronát; az összesen 2100 koronát tevő segélyt fel lett véve és egyleti pénztárunkba elhelyezve. — A választmány örvendetes tudomásul vette és elhatározta, hogy írásban köszönetet nyilvánít az országos főfelügyelőségnek. — 2. A gyulafehérvári volt várközségi vagyon kezelő bizottság megszavazott 1200 koronát a múzeum kibővítésére, mely

a gazda ellenzése mellett kocsinkba átfogni és tovább utazni.

Közben is történt valami. Találtunk egy székely fuvarosra, aki az egyik eszével bizonyos kialakult díjért vállalkozott a továbbszállításra. Előpénzt persze nem adtunk. Előbb azonban a közel fekvő szentsimoni vasúti állomásról a járásbírót kellett elhoznia. És a mig ezt tette, a másik eszével azt gondolta, hogy ezt az urat szükségében jobban meg lehetne pumpolni, mert ezt a szót a székely bérkocsis is mint világlátott ember ismeri és ennél fogva bölcselkedni kezdett. Így történt, hogy a faképnél hagytam. Elmentem segítséget keresni a nagyvendéglőbe, a hol a mikor bajomat előadtam, a vendéglő tulajdonosnője egyik eszével hajlandó lett volna erre, de a másik eszével ugy gondolta, hogy jó lesz nem tenni értök semmit, mert itt maradnak és lesz jövedelem. Ennél fogva a nem éppen kellemes külsejű vendéglősné olyan módonban szólalt meg, hogy hanyathomlok rohantam ki a kongó ivóból és még szilárdabb lett elhatározásom, hogy okvetlen, ha gyalogis tovább utazom. Az ottmaradásból azonban nem lett semmi s a vendéglősnét a két esze szintén cserben hagyta.

Ezeket jellemzőképpen másoknak okulására irtam le, hogy aki arra felé jár, az jól vigyázzon minden lépésénél a székely emberek két eszére.

Szerencsénkre az augusztusi hosszú napokban voltunk s utunkat tovább is világosságban folytathattuk és így Kozmáson túl a Nyergesnek nevezett hegy és nagy erdőség szépségei feledtették az átélt kellemetlen helyzetet.

T Á R C Z A.

Csatangolás.

VI.

Régi dolog, hogy a székely embernek két esze van: egyikkel így gondolja a dolgot, a másikkal meg amugy, olykor teljes ellentétesen. Néha aztán, amikor nagyon erősen „bölcselkedik“, hát cserben hagyja mind a két esze.

Igy történhetett a dolog az én kászoni szekeres székely atyámfával is, akit mint megbízható lovasgazdát fogadott fel kászonalitizi sógorom, hogy lovait sógorom kocsijába fogva minket Csiksomlyóról Kászonalitzbe szállítson.

Egyik eszével úgy gondolta, hogy lovait éjjel ki kell pihentetnie, hogy feladatát másnap a szállítás dolgában jól teljesíthesse. De mert egy kis jövedelemre volt kilátása, a másik eszével úgy okoskodott, hogy bár lovai a megelőző éjjel sem aludtak, jó lesz azt a kis jövedelmet még megszerezni mert nem mindig nyílik alkalom s ha lovai még ezen éjszaka sem fognak aludni, majd kipihenhetik magukat az út után következő éjjel.

Persze, hogy székelyünket mind a két esze cserben hagyta, amint cserben hagyták lovai is, mert a két ló, melyeket két éjjel egymásután üzött, mindjárt az út első harmadában kidőlt s gazdánk az éji fuvar kisebb díját megkapta ugyan, de a sógoromtól kilátásba tett nagyobb fuvardíjat át kellett annak engednie, a ki őt az út kétharmadában helyettesítette s a szegényen kívül lovaival még egy nagy utat is hiába tett meg.

Itt, ebben a kicsike dologban is beigazolódott a közmondás: „Ember tervez, Isten végez.“ Ugy terveztük a sógorral, hogy Csiksomlyóról legkésőbb nyolcz órakor fogunk elindulni és legkésőbb 1 órakor Kászonalitzben leszünk. Ám de a mi emberünk hosszas várakoztatás után ugy tiz óra felé érkezett meg és így csak fél 11 óra felé indulhattunk el.

Feltűnt nekem, hogy emberünk lovai az elindulás után nem sokára az útszélen nőtt fű után kezdtek kapkodni, de tapasztalatlan ember lévén, azt hittem, hogy az náluk csak rossz szokás. Szentkirály felé menve, már láttam, hogy mi baj van s teljesen meggyőződtem a dolog állásáról, mikor Szentkirályon túl a lovakkal már csak ugy tudtunk a leglassubb lépésben haladni, hogy az égető napon előttük gyalogoltam én szénát vive a markomban és mellettük ment a kocsis biztatgatva őket: „gyi macsuska! gyi te lusta!“ Jaj de nagy szegényt hoztatok rám! Hiába volt minden fáradtság, minden biztatás, minden dédelgetés, lépésben mentek ezek a lovak még a lejtőn is.

Képzeltető az a jó ízű nevetkezés, mit azok végeztek e jeles kép látására, akik mellettünk elhaladtak. Magam is nevettem, nem volt mit tenni mást.

Csikszentmártonba érve fogat után kellett néznünk. Délután egy órától négy óráig lótot-futott a mi emberünk eredmény nélkül. Mintha kipusztult volna a nagy községnek minden lova. A plebánosba vetettem minden reményemet, hogy találni fog valakit, aki tovább szállít, de őt sem kaptam otthon. Végre mégis sikerült egyik odavaló mészárosnak két lovát s kocsiját az utcán, a mint szénáért az erdőre indultak, lefűlelni s majdnem a

összeget 5 egymásutáni évek alatt egyenlő részletekben pénztárunkba befizetni fog. A választmány köszönettel tudomásul vette és elhatározta, hogy erről értesíti írásban a vagyonkezelő bizottságot. — 3. A zalatnaitakarék-pénztár részvénytársaság egyletünk céljaira 10 korona adományt küldött. Köszönettel vétetik tudomásul és köszön irat küldetik a jótékony részvénytársaságnak. — 4. A múzeumok és könyvtárak országos főfelügyelősége követhető könyvadományokat küldött: a) „Szepes Vármegye emlékei“ I. részét. b) „A Magyar Nemzeti Múzeum“ 1904. évi állapotáról szóló jelentést. c) „A Magyar Orvosok és Természetvizsgálók Állandó Központi Választmány“ kiadásait u. m. 1. A II. pesti gyűlés munkálatai. 2. A harmadik besztercebányai gyűlés munkál. 3. A XVII. győri gyűlés, 4. A XVII. előpataki, 5. A XXIII. buzias-temesvári gyűlés, 6. A XXVII. pécsi gyűlés munkálatai. 7. Brassó város monografiája. 8. Hunfalvi János előadása az éghajlat változóságáról. — 5. A m. kir. belügy-miniszter következő kiadványait ajándékozta egyletünknek: Egészségügyi jelentés 1894—1897-ről. — Magyarország közegészségügye 1900—1903-ról. — A trachomaügy Magyarországon. — Jelentés a bábaügy országos rendezéséről. — Hogyan óvjuk magunkat a hidegleléstől. — Hogyan óvakodjunk a tüdővészttől. — Népszerű utasítás kolerajárvány alkalmával követendő eljárásra. — Szívák Imre: Országgyűlési képviselő választás. 1880. nov. 21. Enquete tárgyalásai. — Az eperfa és selyemtenyésztésről. — Alapelvek a sebesült harcosok ügyének szervezésére és az orsz. közegészségi tanács 25 évi története. — 6. A pécsi sz. kir. város tanácsa megküldötte a pécsi városi múzeum megnyitása ünnepségeit megörökítő „Emléklapok“ című füzetet.

Mindezen becses ajándékokért meleg köszönetet szavazott meg a választmány. Az Erdélyi Kárpát-Egyesület meghívót küldött XV-ik közgyűlésére. Üdvözlő irat küldetett.

7. A Magyar Nemzeti múzeum tisztviselői gyász-jelentést küldenek Dr. Esztégár László könyvtári őr elhalálzásáról.

Részvétel tudomásul vétetett.

8. Özveggy gróf Kuun Géza sz. báró Kemény Vilma köszönet iratot küld azon okból, hogy választmányunk Gróf Kuun Géza boldogult férje emlékét jegyzőkönyvileg megörökítette.

9. A múzeumok és könyvtárak orsz. főfelügyelősége körlevél utasítást küldött az egyleti alapszabályok változtatására vonatkozólag. Tudomásul vétetett.

10. Ugyancsak a főfelügyelőség küldi Dr. Fehérpataki László egyetemi tanár könyvtári szakfelügyelőnek jelentésére vonatkozó átiratot, melyben tanácsot ad az egyleti könyvtár részére főképp oly munkákat beszerezni, melyek a múzeumörnek segédkönyvekül szolgálhatnak a múzeumi tárgyak meghatározásánál és leírásánál, s előre is biztosítja egyletünket, hogy ebbeli igyekezetünkben a főfelügyelőség részéről megfelelő erkölcsi és anyagi támogatásban fog részesülni.

Tudomásul vétetett és megbizatik Dr. Cserni B.

A Nyergestetőre árnyas fák között csigaút vezet fel, mely rendkívül szűk völgyeken vonul végig. A tetőn emlékművet találunk, melyet a Romániában lakó magyarok közadakozás útján az alább megemlített 1848—1849-iki ütközet emlékére állítottak fel.

A tető a székely vitézség régi és új emlékeiben dúsul. Tőle 50 lépésnyire egy kiálló ponkon régi vár romjai mutatják, hogy ott hajdan nagy és élénk vitéz élet folyt. Itt verték szét a székelyek Kemény János vezetésével 1550-ben István moldovai vajda öcsésének a porta által Erdély feldúlására küldött seregét. Itt állottak meg a székelyek 1660-ban, midőn Barcsai Gáspár Háromszéket feldúlva Csik felé közeledett s határozott fellépésük Barcsait békére kényszerítette. És hogy többet ne említsek, itt állott meg 1849. aug. 1-én Tuzson János honvédezredes kis csapatával és néhány ágyújával és a Kászonból Csikba törtető orosz csapatokat és Clam-Gallast, kik ellene hasztalanul többször elszánt és kétségbe esett rohamot intéztek, feltartóztatta úgy, hogy ezek végre is kénytelenek voltak egy áruló oláh-paraszt vezetésével mellékösvényeken hatolni be Csikba.

A tetőről a Nyergespataknak szűk, homoksziklás völgyén keringő uton a székely kocsis ostarának állandó hadonázása mellett juttottunk el Kászonújfaluba, dr. Ujfalu József apát úr csinos szülőfalujába, a mely itt-ott épületei után már városi színezetet kezd ölteni.

Innen utunk a Kászonvölgyén haladott végig észak felé. Ez a völgy hepe-hupás, kopár, szűk, fa nélkül szűkölködő és unalmas, melynek végét alig tudja az ember bevárni. De annál több és szebb rajta a művelés alatt levő szántóföld, jelképe a székely szorgalomnak és an-

muzeumör, a szükséges könyvjástrom összeállításával a beszerzendő könyvekre vonatkozólag és annak betervezésével a főfelügyelőséghez.

11. A főfelügyelőség felszólítást küld, hogy egyletünk részéről a múzeum természetrajzi gyűjteményei gondozására hivatott szakembere a f. év aug. 16—23-ig tartó tanfolyamra kiküldessék Budapestre, hol az illető a főfelügyelőség részéről 100 kor. úttalányban fog részesülni.

Az elnökség Barts Márton elemi tanítót, ki már több idő óta múzeumsegédőrként szolgál, küldötte ki, ki a tanfolyamon részt vett s az arról szóló bizonyítványát bemutatta.

Örvendetes tudomásul vétetik és Barts Mártonnak azon buzgalmaért, melyet eddig tanusított, elismerés szavaztatik meg.

12. A számvizsgáló bizottság a pénztárról a következőket jelentette;

I. forgalmi pénztárban: Bevétel: 1026 K. Kiadás: 562 K. Maradvány 462 K. 39 fil.

II. Az alaptőke: 1374 K. 59 fil.

III. A Hunyadi emlék alap: 9848 K. 19 fil.

IV. Múzeum kibővítési alap: 2018 K. 75 fil.

V. Természetrajzi gyűjtm. alap: 500 K.

13. Dr. Cserni Béla múzeumör jelentést terjeszt be az eddig véghezvitt ásatásokról, a Springer Alberttől megvásárolt római feliratos kövekről és a múzeum bővítési ügyekre nézve. Tudomásul vétetett.

14. Az egyleti évkönyvre nézve fognak annak megírásánál Dr. Kóródy Péter szerkesztősége mellett részt venni Imets Fülöp Jákó, Dr. Cserni Béla, Kárpiss János és Ávéd Jákó.

A jegyzőkönyv hitelesítésére felkérte: Pál Antal, Ávéd Jákó és Kárpiss János.

UJDONSÁGOK.

Gyulafehérvár, 1905. szeptember 21.

— **Személyi hír.** Majláth Gusztáv Károly gróf erdélyi püspök úr ő Nagyméltósága f. hó 14-én reggel Kolozsvárra utazott és ott az erd. róm. kath. igazgatótanács gyűlésén elnökölt, azután Tordára ment és ott f. hó 16-án bérmlő körutját kezdte meg.

— **Dr. Varró László,** Nagyenyedváros polgármestere, ki majdnem egy egész esztendő teltől Svájcban egészsége helyreállítása céljából, f. hó 15-dikén jó és teljes egészséggel hazaérkezett.

— **Kinevezés.** A belügyminiszter az alsófehérm. szentbenedeki anyakönyvi kerülethe Májai Domokos körjegyzőt anyakönyvvezetővé, a miriszlóiba Sztán János szjót, a megykerébe Bodor Kálmán tanítót, a diódiba Nemes Sándor szjót, a fugadiba Márton Béla h. körjzót, az alvinczibe Bán Aladár s. jegyzőt és az abrudbányaiba Molnár Samu rendőrkapitányt anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki.

— **Esküvő.** Szentgyörgyi Camilla és Dr. Kontz Viktor folyó év és hó 21-én d. u. 4 $\frac{1}{2}$ óra-

nak a hazaszeretetnek, mely még a röghöz is görcsösen ragaszkodik.

Nagykászon volt a célpontunk, az a község, mely hajdan Kászonszék székhelye volt s mely ma három összenőtt községnek: Kászonaltiznek, Kászonfeltiznek és Kászonimpérnek egyesüléséből áll. És mi úgy esti 7—8 óra körül Kászonaltizben állottunk meg egy kis igénytelen ház előtt, de a melyben az emberies érzésnek, a polgári becsületnek, a családi élet erényeinek, a hazaszeretetnek, a munkás, szorgalmas törekvésnek, a rokonérzelemnek és a műveltségnek valóságos melegágya és virágháza van felépítve. Egy olyan családot talál itt az ember, a hol a szeretet, a békétűrés, a jótékonyosság, a fáradhatatlan munkásság és az állandó, megcsorbíthatatlan jó kedv képezik az élet alapjait. Csodálkozhatunk-e tehát, hogy ez a család virágzik és halad előre, mert mindenki becsüli és szereti és aki a lábát oda beteszi, ott szeretné leélni világát, ennek a békességes szigetnek kéklő ege alatt. — Ez a ház az én sógorom háza.

Ebből azonban sehogy sem következik, hogy a ház lakói nem emberek. Emberek biz ők, a kik még tűzbe is tudnak jönni, sőt haragudni, zsörtölődni is tudnak másokkal és egymással. De soha sem egyszerre. Mikor férj zsörtölődik, a nő olyan békes hangulatban van, hogy a férjnek minden harcias hangulata elapad, mikor pedig a nő haragszik s a főzőkanál veszedelemben forog, a férfit a tréfás hangulat úgy utol éri, hogy a nő minden haragra buzdító szavai mellett is kénytelen elnevetni magát. Tessék haragudni!

kor tartják esküvőjüket Gyulafehérvárt az irgalmas nővérek templomában.

— **Főkapitányunk öröme.** Egyszerre két fia tette le szigorlatainak egy-egy részét: a Miklós a jogi szigorlatból és a Jancsi az orvosi szigorlatból. A tett dicséri önmagát.

— **Alsófehérvármegye költségvetését** 1906-ra elkészítették. E szerint a szükséglet 248689 kor. 99 fillért tesz ki, melyre 241882 kor. 62 fillér fedezet van s így a 6807 kor. és 37 fillér deficit fedezését a belügyminisztertől kéri. A szükséglet a múlt évinél 8107 kor. 37 fillérrel, a fedezet pedig 1300 koronával nagyobb. Pótadókat kell megszavazni: 1. Tiszti nyugdíj-alapra 1%, rendezett tanácsu városokon $\frac{1}{2}\%$ állami egyenes adó után. 2. Körjegyzői nyugdíj-alapra $\frac{1}{2}\%$ állami egyenes adó után, rendezett tanácsu városok kivételével. 3. Abrudbányai laktanya kölcsön törlesztésére Nagyenyed és Gyulafehérvár városok kivételével, házadó után 1 $\frac{84}{100}\%$, egyéb adónem után 0 $\frac{9}{100}\%$. 4. Székházépítési alapra 1% állami egyenes adó után.

— **Egyháztanács.** A gyulafehérvári róm. kath. hitközség egyháztanácsa és iskolaszéke vasárnap, szeptember hó 24-én délelőtt 11 órakor a városháza tanács-termében rendes gyűlést tart, amelynek tárgysorozata: 1. A múlt gyűlés jegyzőkönyvének fölolvassása és hitelesítése, 2. Jelentés az iskolai év megnyitásáról, 3. Miniszteri rendeletek, 4. Matskásy József tanító kérésének tárgyalása, 5. A temetőalap múlt évi számadásának felmentvénye, 6. A rendes iskolalátogatásról való intézkedés, 7. Indítványok.

— **Öngyilkosság.** Dr. Cserey Mihály törv. aljegyző, tart. hadnagy, vasárnap este fél tíz órakor szíven lőtte magát s azonnal meghalt. Temetése e hó 19-én volt az egész város részvéte mellett. Tettének okát nem lehet tudni.

— **A pisztoly ismét megszólalt** és kioltott újra egy reménységgel teljes életet. Nem páros viaskodásról van ezen alkalommal szó, hanem öngyilkosságról. Egy fiatal ember vetett véget életének, kinek isteni és emberi törvények szerint még legalább 50—60 esztendeig kellett volna élnie s tehetségeit, melyek úgy fizikailag, mint szellemileg kitűnőek valának, a nemzet és a család javára értékesítenie. Ő a helyett, hogy használt volna, elpusztította magát s ezzel érzékeny kárt okozott a családnak és a nemzetnek. Az erkölcsi vétés, mely abban áll, hogy bele szólott az isteni akaratba, hogy elvonta nemzetétől és családjától azokat a hasznokat, miket életével ennek szerezhetett volna: csak az gyengíti és szállítja le, hogy a legnagyobb valószínűség szerint nem amerikai párbaj volt oka a tettnek, hanem a fizio-logusok általában elfogadott ellenállhatatlan természeti kényszer és közbe jött egyéb kinos események, melyek a végső lökést megadták, mert ha amerikai párbaj lett volna a tett indoka, az erkölcsi törvények, az emberi szabályok elfogadott és maga az az indok, mely miatt az emberi társadalmak a párbajt általában még türik, erős sérelmet szenvedtek volna. — Mi nem kutatunk a tett indoka felől, hanem fájlaljuk, hogy az bekövetkezett. És fájlaljuk nemcsak hazafias indokokból, hanem a család iránti okokból, hanem maga a fiatal ember előtt állott boldog élet szempontjából is. Hiszen végzett, jelesen végzett jogász ember volt, fiatal és szép volt, szellemes és okos volt, kedvelte mindenki, a kívül csak egyszer is találkozott; sőt még az anyagiakban sem szenvedett hiányt. — Hát nem lehet azon orvos urak, fizio-logusok, papok és tanárok, illetve nevelők segíteni, hogy az az ugynevezett családi megterheltség ne érvényesülhessen!

— **Gondnoksági gyűlés.** Az állami népiskola gondnoksága f. hó 15-én tartotta rendes gyűlését. A tagok határozatképes számban vettek részt. A gyűlésnek főbb tárgyait az 1904/5. évi zárszámadások felülvizsgálása, a következő öt évre elkészített költségvetés tárgyalása és igazgatói jelentések képezték. Az igazgatói jelentésből kiemelendő azon körülmény, melyszerint a beiratásokra kitűzött idő alatt beiratkozott összesen 265 tanuló. Ebből magyar 181, román 71, német 13. Vallás szerint: Róm. kath. 47., gör. kath. 34., gör. kel. 40., ág. ev. luth. 10., ev. ref. 57., unit. 3. és izraelita 77 tanuló. A beiratások eredménye a most egy évi időhöz hasonlítva sokkal kedvezőbb, mert a tanulóknak nemcsak kvántuma, hanem kvalitása is emelkedett. Több keblű és személyes vonatkozású ügyek letárgyalása után Ávéd gondn. alelnök, mint a gyűlés vezetője, a gyűlést bezárta.

— **Iparosaink b. figyelmébe ajánljuk** az itt következő felhívást: Mivel a tanonez-otthon a r. kath. elemi iskola helyiségében f. hó 24-én d. u. 4 órakor megnyílik: tisztelettel van szerencsém a Tek. iparos főnök urakat felkérni, hogy római kath. vallású tanonezaitkat sziveskedjenek oda elküldeni. Pénzes László, a tanonez-otthon vezetője.

— **Halálozás.** Malomvizi Kendeffy Lajost társadalmunk általánosan ismert kedvelt alakját súlyos csapás érte. Unokabátyja malomvizi Kendeffy Gyula mezőméhesi nagybirtokos hosszas szenvedés után Szászsebesben elhunyt. Az utóbbi két évet öccse szerető hajlékában, — betegeskedése alatt gyöngéd szeretettől környezve, — töltötte. A vezérek korára emlékeztető hatalmas szervezetét, daliás termetét végre megtörte a halál. Az elhunytban nemcsak a Kendeffy-család, hanem az egész magyar társadalom, az erdélyi ev. ref. egyházkerület is egyik nagy fiát gyászolja. Rajongással szeretette fáját és a magyar földet. Vas szorgalommal, bámulatos kitarással, lankadást nem ismerő munkálkodással fáradozott azon, hogy az idegen kézre került magyar földből minél többet hódítson vissza. A reformátusok kolozsvári kollegiumában tanulmányait bevégezvén, Mezőméhesre ment, családi birtokára gazdálkodni. Mintagazda volt. Az őseitől örökölt vagyont a szó-szoros értelmében megtízszerezte. Bőkezően gondoskodott úgy apai, mint anyai ágon lévő rokonairól, különösen — Kendeffy Lajos fiára hagyva gyönyörű vagyont. És nagy alapítója lett 120.000 koronás alapítványával az erdélyi ev. ref. egyházkerületnek. Látva a Mezőségen a magyarság pusztulását, egymaga önálló ev. ref. egyházat alapított, templomot épít, s a kor igényeinek megfelelő fizetéssel és lakással beállítja a papi állomást. Egy csapással a Mikó Imrék és Kun Kocsárdok sorába lépett. Temetése Szászsebesben vette kezdetét, hol diszes ravatala fölött Benedek Károly alvinczi pap, egyhm. főjegyző mondott megható imát és búcsuztatót, nagy és diszes gyászoló közönség jelenlétében. Szászsebesből mezőméhesi birtokára szállították a drága tetemet, hol gazdag gyáspompát öltött az ősi hajlék. Itt 16-án folyt le temetése nagy részvét mellett. Az erdélyirészek minden tájiról sokan jelentek meg, a társadalom legelőkelőbb alakjai is, a nagy férfiú végtiszteletére. Az erdélyi ref. egyház kerületet Dr. Bartók György püspök képviselte; a kondoleálók hosszú sorát malomvizi Kendeffy Lajos, a gyászoló család feje fogadta, könnyekig megindultan. Az elhunyt felett imát Jancsó Lajos esperes tartott, dr. Bartók György püspök pedig eszmékben gazdag, magas szárnyalású gyönyörű emlékbeszédet tartott, az ő hatalmas szónoki temperamentumáva' méltatva a kiváló férfiúnagy érdemeit. Zsigmond Ferencz kolozsvári kántor pedig az ő páratlanul szép hangjával megható gyászdalokat énekelt. Az elhunyt már életében elkészítette siriratát, mely őt márkánsan jellemzi. — „Itt nyugszik Kendeffy Gyula, az egyszerűség mintaképe. Csak így lehet tisztességes úton vagyont szerezni. Tanulj példáján őh magyar, mert maholnap idegen kézre kerül drága ezer éves hazád földje.“

A család és a n-enyedi ev. ref. egyházmegye következő szomorujelentéseket adta ki:

Malomvizi Kendeffy Lajos a maga, családja, valamint a nagyszámu rokonság nevében mély gyászba borultan, fájdalomtól megtört szívvel jetenti, hogy unokabátyja Malomvizi Kendeffy Gyula folyó évi szeptember hó 12-én reggel 9 órakor hosszas szenvedés után, áldásos életének 68-adik évében Szászsebesben elhunyt. Egy jóságos szív szűnt meg dobogni, egy nemes élet szövetneke aludt ki, egy mindennekfelett fáradoztalanul munkás, igaz férfiú hunyta szeméit örök álomra. A Kendeffy-család jövődjének és a magyar kálvinista-egyház felvirágzásának áldozta soha sem lankadó munkásságának gazdag gyümölcseit. Jóságos lelke egy magasabb létbe szállt elvenni az igazak jutalmát! A drága halott porrészei Szászsebesből folyó hó 14-ikén, d. u. 5 órakor fognak a halottas háznál tartandó rövid ima után az elhunyt mezőméhesi birtokára szállíttatni és ott folyó hó 16-ikán, d. u. 2 órakor, az ev. ref. egyház szertartása szerint, a családi sirkerthe örök nyugalomra helyeztetni. Emléke legyen áldott! Nyugalma legyen zavartalan! Szászsebes, 1905. szeptember 12.

A nagyenyedi Ev. ref. egyházmegye szomorodott szívvel és kegyeletes érzéssel tudatja, hogy méltóságos malomvizi Kendeffy Gyula nagybirtokos, a mezőméhesi ev. ref. egyház kegyes szívi pátronusa f. é. szeptember hó 12-én Szászsebesben, életének 68-ik évében jobblétre szenderült. A megboldogultban egyházmegyénk egy kiváló hazafit, a mezőméhesi ev. ref. egyház örök időkre megalapítóját, a régi idők nagynevű pátronusainak egyik mintaképét gyászolja. A kegyes szívi pátronus hült porai f. hó 16-án d. u. 3 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni Mezőméhesen. Emléke legyen áldott, nyugalma csendes. Marosujvár, 1904. szept. 13-án.

— **A villamos órák értéke.** Nem tartjuk teljesen megbízhatónak azt a hirt, ami a várban el van terjedve, de nem is tartjuk legalább részben lehetetlen-

nek s azért közöljük. Eszerint a várban a katonaságnál alkalmazott egyik villamos árammérő óra olyan, hogy annak mutatója még a szekér-rázás által is előre halad és így és más okoknál fogva is az óra jóvaltöbbet mutat a valódi fogyasztásnál. Hogy is mondja csak az olasz? „Si non e vero eben trovato“.

— **Templom felszentelés.** A tövisi izr. hitközség e hó 19-én tartá ujonnan épített imaházának felszentelését, nagy számu érdeklődő közönség jelenlétében. Az ünnepély még a régi imaházban vette kezdetét, hol Duldner József gyulafehérvári izr. főkantor az énekkarával együtt igen szép templomi énekeket adott elő. Majd Wesel Albert tordai rabbi beszéde után az ünnepelő közönség az új imaházhoz vonult, hol a hatóság képviselője néhány szó kíséretében a helyi rabbinak átadta a templom kulcsát, mikor is aztán megtörtént az imaház ünnepélyes megnyitása és a tulajdonképeni fölavatás. Első sorban is a helyi izr. templomi énekkar Duldner főkantor vezetésével — nagy precizitással — az ünnepélynek ének részét látta el. Azután Marton Miksa dicsőszentmártoni rabbi mondta el talpraesett szép megnyitó beszédét, melynek végeztével Fischer Sándor gyulafehérvári rabbilépett a szószékre és egy óráig tartó nagyszabású beszédében méltatta a nagy nap jelentőségét. Különösen kiemelvén Löwe Dezső hitközségi elnök bokros érdemeit e szép mű létrehozása körül. A hiveket valláshűségre és hazaszeretetre buzdította. Majd egy szép záróének következett, melynek végeztével a lélekemelő ünnepély véget ért. Délben pedig a Löwe-féle vendéglőben a h. k. elnök a vendégek tiszteletére közebedet adott, hol toasztokban nem volt hiány. Majd asztalbontás után a helyi templomi énekkar nagyszámu érdeklődő közönség előtt rögtönzött hangversenyt rendezett, mely alkalommal szebbnél szebb egyházi- és világi énekek lettek előadva. Az összhangzatos és nagy gonddal betanított énekek előadása a közönséget valósággal fölvillanyozták.

— **Átutazó festőművész.** Egy fiatal arezképfestő, Nagy József, a pesti mintarajziskola kitűnően végzett növendéke Münchenből visszatérve hosszabb tanulmányutra indul a Keletre. Utközben rövid pihenőt tart Gyulafehérvárt s ez idő alatt modell után arezképfestésekre vállalkozik. Miután tanulmányutjára anyagiakra van szüksége, ez uton fordul a t. közönséghez, hogy megrendeléseivel részesítse támogatásában. Lakása a Papok kertjében van. Otthon található d. e. 9-től 12-ig, délután 2-től este 5 óráig.

— **Új fiókintézetek.** A marosvásárhelyi ágártakarépképzőtár részvénytársaság eddig a következő helyeken állított fiókintézeteket és kirendeltségeket: Csikszeredán, Marosludason, Nyárádszeredán, Parajdon, Székelyudvarhelyen és Székelykeresztúron. Most ujabban megnyitja a gyergyószentmiklósi és marosujvári fiókintézetet illetve kirendeltséget is. Ezzel már nyolczra emelte azokat a missziószzerűleg működő intézeteket, melyek a magyar nemzetiszemponthólis fontosak, mert a birtokra és városi házakra adott 4¹/₂o-os törlesztéses kölcsönökkel a székelység és erdélyrészi magyarság anyagi megmentését segítik elő.

— **A mezőgazdasággal** foglalkozóknak vélünk jó szolgálatot tenni, ha felhívjuk figyelmüket azon körülményre, hogy ez évben országszerte sok kárt tett a gabona üszög és hogy az ellen csak kellő anyaggal való csávázással lehet védekezni. Ily csávázó anyag a Schönbek Imre által Esztergomban forgalomba hozott „Biztos szer a gabona üszög ellen“, a miből 1/2 kilós csomag elég 300 liter vetőmagra, minden csomagon rajta van az igen egyszerű használati utasítás, ára csomagonként 56 fillér, 10 csomag bérmentes szállítással küldetik. A nekünk is bemutatott számos elismerő nyilatkozatokból látjuk, hogy az ország sok részéből csak dicsérőleg nyilatkoznak a jó hatásáról. Ezen szer nemcsak az őszi buzát, hanem az őszi árpát, tavaszi buzát, árpát és zabot is biztosítja az üszögmár ellen. Ajánljuk, hogy most az őszi vetéshez minél többen használják.

— **Földtehermentesítés** és a kisbirtokosok országos földhitelintézete ezimen Somlyó Gyula egy 30 oldalból álló füzetet irt, melyben a földtehermentesítés mozgalma körül felmerült mozzanatokat kimerítő kritikában részelteti és bőven s érthetően és megokolva elmondja a saját nézeteit is. A munka érdemes az elolvasásra. Ára 50 fillér. Megjelent a Pallas részvénytársaság nyomtató intézetében.

†

Dr. Cserey Mihály.

Csendes halott immár. Örök álmát alussza az anyaföldben. Nem háborgatják rémes álmolátások. Nem gyötöri őt már semmi gondolat, nyugalma nem zavarja kinzó tépelődés.

De tépelődünk, kinozzuk agyunkat mi élők, kik őt végső útján elkísértük és eszmélve, a szörnyű valóság teljes és fájdalmas tudatában haladtunk koporsója mellett.

Miért kellett neki meghalnia? Miért kellett éltének gyönyörű tavaszán hirtelen kimulnia? Miért emelt gyilkos kezét önmaga ellen? Miért dobta oda ifju, deli testét az enyészetnek, borította fényes elméjére az örök sötétség gyászos fátyolát? Miért és miért?

Ezer kérdés, melyre csak a száraz, megfoghatatlan tény felel, hogy ő nincs többé, elköltözött, elhagyott.

Ősrégi, nemes szinmagyar család egyik ágának utolsó férfi-sarja volt. Egyik őse hazafias történetírással szerzett magának helyet a magyar történet feledhetetlenjei között. Az előkelő származás mellett az is megadatott neki, hogy kenyér-gondok felhőket ne üzzenek ifjusága derűs egére. Szép, daliás volt, mint egy époszi hős. Elmetehetsége, intelligenciája a legszebb összhangban állott testi kiválóságával. Okos, értelmes, szellemes volt. Amellett példás nevelés fejlesztette benne Istenadta kitűnő sajátságait. Köznapi szenvedélyek nem tették őt rabjukká, nem hódolt sem kártyának, sem itálnak, a mit könnyelműségnek neveznek, abból benne nem volt semmi. A munka volt egyedüli szenvedélye, s munkája a pontosság maga volt és ész meg képzettség tévék azt becsessé bírálói előtt. Oldalakat lehetne tele írni a jó, nemes és szép sok-sok árnyalatával, a mi benne összpontosult s a mit mi, kik rövid másfélebe ismertük őt, felfedeztünk. Hát még mennyi maradt rejtve előttünk?

A mi leginkább megkedveltette mindenkivel, a mi eredményezte, hogy most annyi szem lábbadt könnybe érette: az határtalanul kedves modora, egyszerűsége mellett önérzetes fellépése, kivélt nem tudó szívélyessége volt. Ezzel megnyert, lebilincself mindenkít, a ki csak egy szót váltott vele.

Vajha mégegyszer megnyílnék ajka, hogy oly kedvesen, annyi varázsszal szóljon hozzánk! És nézhetnők csak még egyszer azt a mélységes, gyönyörű kék szemet, melyhez hasonlóra nem emlékszem!

Lehetetlen! Hiába minden vágyakozás és esengés! A sir nem adja vissza, a kít egyszer befogadott!

Dermesztő ez a tudat! És újra meg újra feltolul a kérdés, miért ment önként a halálba ő, a ki minden megáldva — mit ember bírhat — ugyancsak életre szép és hasznos életre hivatott volt?

Gondolkodunk, füzzük a következtetések lánczait: de nem jutunk eredményre. Sokan ebben, mások amaban vélik a végzetes okot megtalálni; végül mindannyian egyértelműen sóhajtanak föl: mi, ugyan mi oka lehetett e fiatal embernek, ilyen életet martalékul vetni a halálnak.

Nincs más magyarázat, mint a fatum, a végzet, a Gondviselésnek kutathatlan határozása!

Állíthatom, hogy mindnyájan őszintén gyászoljuk őt; mindnyájunk szívét hasogatja valami kimondhatatlan fájdalom, midőn elgondoljuk, hogy kik vele minap még vidáman mit sem sejtve beszélgettünk, örökre, viszont nem látásra — hacsak tulnan nem — elvesztettük őt.

De valljuk be magunknak, e fájdalomnál is gyötörőbb bánt a tudat, hogy nem tudjuk az okot, az emberi rugót, mely a gyilkos eszközt kezébe nyomta.

Miért fáj ez nekünk, miért bánt annyira?

Mert önzők vagyunk. A kielégítetlen kíváncsiság érzete ez, mely nem hagy nyugodni.

Ne legyünk önzők, ne bolygassuk, a mit megváltoztatni többé nem lehet!

Midőn a drága elhunytnak lelki egyensulya már teljesen megzavarodott, midőn már készen állott, hogy szívéhez emelje a fegyvert: tudta, hogy ez az önző kíváncsiság feltámad majd halála után és megzavarja tán keresett siri pihenése békességét.

Levelet irt barátjainak, amaz utolsó kéréssel fordulván hozzájuk: „Ne kutassatok és feledjete el!“

Ne kutassunk tehát! Tiszteljük a megboldogult végső akarát! Megtesszük ezt, drága halott! Nyugodtan fogsz pihenni.

Másik kérésedet azonban nem teljesíthetjük!

Feledni nem feledhetjük el dr. Cserey Mihályt, a tetőtől talpig férfiút, a legideálisabb kollegát, a legrokonszenvesebb ismerőt, a kiváló egyéniséget, ki rövid idővel ezelőtt — midőn közibénk jött — oly sok kedvességet, annyi örömet hozott körünkbe és most — midőn oly hirtelenül örökre távozott — oly nagy ürt, annyi bánatot hagyott maga után.

Örizzük emlékét szeretettel!

Dr. Fischer Tivadar.

FERENCZ JÓZSEF KESERÚVIA

AZ EGYEDÜLELISMERT KELLEMES IZÚ TERMÉSZETES HASHAJTÓSZER.

— LERAKAT: ID. MISSELBACHER J. B. CZÉGNÉL GYULAFEHÉRVÁRT. —

— **Magyarlapádon** szombaton a reggeli órákban tűz ütött ki, mely terjedésével egészen rémületbe ejtette a község lakosságát a mostani szárazság és vízhiány miatt. Dél felé a tűz annyira pusztított, hogy a segélykérő híradásra Nagyenyed önkéntes tűzoltói siettek a tűz eloltására.

— **Gyulafehérvárt** az őszi országos vásár szept. 30-dika helyett október hó 3-án, az állatvásár pedig szept. 27. 28. és 29-én tartatik meg. Ezt tájékoztató végett ismételtén tudatjuk a közönséggel.

— **Szép és biztos mellékereset.** Tanítók, jegyzők, papok vagy oly egyének, kik a szőlészethez csak némileg is értenek és oly vidéken laknak, hol a szőlő megéri vagy a hol a filoxera a szőlőket már elpusztította és ennek következtében azok újból lennének beültetendők, tehát a hol szőlőmiveléssel foglalkoznak: szép, állandó és biztos mellékkeresetre tehetnek szert ha címüket beküldik: „Hirdetési iroda” Budapest, váci-utca 20.

— Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan Ferencz József keserűvizet.

Sz. 416—1905. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1905. évi 6817. számú végzése következtében Dr. Fried Armin ügyvéd által képviselt Náthán Dávid javára Henrik Márton ellen 2800 kor. s jár. erejéig 1905. évi szeptember hó 1-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és foglalt 3319 kor. 80 fl. becsült következő ingóságok, u. m.: bolti árucikkek nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1904. évi V. 1109. számú végzése folytán 1000 kor. tőkekövetelés erejéig Gyulafehérvárt alperes üzlethelyiségében leendő megtartására **1905. évi szeptember hó 27-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1905. évi szept. hó 16. napján.
Germán, kir. bir. végrehajtó.

Sz. 298—1905. végrh.

Arverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1905. évi 5658, 5659. számú végzése következtében Dr. Filip György ügyvéd által képviselt Julia gyulafehérvári tak. és hitel intézet javára Dregics Juon Muskán és tsa. ellen 342 kor. és 400 kor. s jár. erejéig 1905. évi augusztus hó 7-én foganatosított kielégítési végrehajtás után le- és felülfoglalt és 2494 kor. becsült következő ingóságok, u. m.: I Dregics Juon és neje: buza, széna, szarvasmarhák, 1 ökör, szekér, II. Coman Eronimnál: buza széna nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a gyulafehérvári kir. járásbíróság 1905. évi V. 911. és 912. számú végzések folytán 342 kor. és 400 kor. tőkekövetelés erejéig, Demeterpatakon alperesek lakásán leendő megtartására **1905. évi október hó 3-ik** napjának délelőtti 9 órája határidőül kitűzték és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Gyulafehérvárt, 1905. évi szept. hó 16. napján.
Germán, kir. bir. végrehajtó.

Az óvatos szőlőmivelő

nem fényes árjegyzékből, hanem az anyag személyes megtekintése által tájékozza magát, honnan fedezze az ojtványszükségletét. Saját érdekében ne tessék elmulasztani a **medgyesi állomás közelében fekvő ország-híres ojtványtelepemet meglátogatni**, mire tisztelettel meghívja

az „Erdélyi első szőlőajtványtelep” tulajdonosa

Ambrosi Mihály

szőlőnagybirtokos, az erdélyi sz. gazdasági egyesület szőlőszeti bizottság elnöke.

Fischer és Társa

faiskolák

Nagyenyed (Alsófehérmegye.)

40 katasztrális holdon fekvő faiskolánk Erdélyben a legnagyobbak és leggazdagabbak.

Készlet: 80.000 gyümölcsfa

különböző alakokban és a legjobb és legfinomabb fajokban.

Gyümölcsvadoncokban

készlet 1 millió.

Gledicsia

legjobb kerítésnövényben készletünk 1 millió.

Akácza,

erdősítésre alkalmas 1 millió. Diszcseserjék, sétatér, magános fák.

Árjegyzék ingyen.

Faiskolánk megtekintésére az érdeklődőket tisztelettel meghívjuk.

Nyavalyatörés.

Ki nyavalyatörés, göres és más idegen állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabd. Haftyú gyógyszerár által Majna Frankfurt.

Kitüntetve a legmagasabb kitüntetéssel

a „Grand-Prix“-al

Kérjen csak
Globus-
tisztító kivonatot

mint a melléte lévő ábra mutatja, mivel sok értéktelen utánzat lesz ajánlva.

Egyedüli gyártó: Fritz Schulz jun. Akt.-Ges., Eger i. B. u. Leipzig.

Eladó házas telek.

Gyulafehérvárt, az első városrészben, a Szent-Mihály-utcában 37-ik szám alatti házastelek, mely áll 3 szobából, konyhából, kamrából, kis virágos és nagy veteményes kertből,

örök áron szabad kézből eladó.

Értekezhetni Schwarcz Áron tulajdonossal főtéri üzletében vagy e lap kiadóhivatalában.

Figyelem! Valódi csakis szivartutájában.

Gyár: Bécs, Paristengasse.

Mi a szósz?! . . . A papa megengedte, hiszen **Jakobi-féle antinikotin-cigaretta-hüvely.**

Globin

a legjobb és legfinomabb
cipőlisztíloszer

AGRÁR TAKARÉKPÉNZTÁR RÉSZVÉNYTRÁSZASÁG

MAROS-VÁSÁRHELYT.

Teljesen befizetett részvénytőke egy millió korona.

Fióktételek és kirendeltségek:

Csikszszereda, Gyergyószentmiklós, Marosludas, Marosujvár, Nyárádszereda, Parajd, Székelyudvarhely, Székelykeresztúr.

Van szerencsénk tudatni, hogy

MAROSUJVÁRI KIRENDELTSÉGÜNKET

folyó hó 22-én, pénteken, a Schmelzer-féle házban: Mikó-utca 37. szám alatt megnyitjuk.

A kirendeltség ügyeit a következő urakból álló **igazgató választmány** fogja intézni u. m.

Elnök: Stepan Miksa, m. kir. bányatanácsos, Marosujvár. Alelnök: Gegő Károly, nagylaki földbirtokos, Láng Aurél, m. kir. számtanácsos, Marosujvár, dr. Jancsó Ödön m. kir. bányafőorvos, Marosujvár, Zeyk Endre, földbirtokos, Maros-szentbenedek, Benedek Farkas, földbirtokos és kereskedő, Marosujvár.

A kirendeltség foglalkozik a **legjutányosabb kamatok és feltételek mellett a takarékpénztári üzlet minden ágával, fősúlyt helyezvén a kis- és középbirtokosoknak nyújtandó olcsó jelzálogos, továbbá törlesztéses kölcsönökre**, melyeket **300 koronától kezdve**, a tőketörlesztést és kamatot is magában foglaló félévenkénti részletfizetések ellenében **10—65 évig terjedő időre 4 1/2% alap kamattal** bocsátja rendelkezésre. Nagyobb kamatu előző terhek convertáltak.

Leszámitol továbbá 6 havi lejáratig terjedhető **váltókat és adósleveleket.**

Elfogad betéteket és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Előleget ad értékpapírokra és betárolt árukra.

Vásárol és elad értékpapírokat, külföldi pénzeket, — bevált szelvényeket és kisorsolt értékpapírokat.

Folyószámlai hitelt nyújt betáblázásra és más elfogadható biztosítékra. Maros-Vásárhelyt, 1905. szeptember 15-én.

Teljes tisztelettel

Agrár Takarékpénztár Részvénytársaság Maros-Vásárhelyt

Báró Kemény Ákos,
elnök.

Tauszik B. Hugó,
kir. tanácsos, vezérigazgató.

Keil-lakk

legkitünőbb mázoló-szer puha padló számára.

Keil-féle viasz-kenőcs kemény padló számára.
Keil-féle fehér „Glasur“ fénymáz 90 fill.
Keil-féle arany-fénymáz képkereteknek 40 fill.
Keil-féle szalmakalap-festék minden színben.

Mindenkor kaphatók:

J. B. MISSELBACHER SEN. CZEKNÉL GYULAFEHÉRVÁR.
Marosvásárhely: **ANT. STAIBL.** Szászrégen: **C. TRAUGOTT KOSCH.**

Vezérszó: Minden darab szappan a **Schicht** névvel, tiszta és ment káros alkatrészekről.

Schicht-szappan!

(„Szarvas“ vagy kulcsszappant)

a legjobb és használatban a legolcsóbb, minden ruhanemű és mósási módszer részére.

Jótállás: 25.000 koronát fizet Schicht György cég Auszsigban bárkinek, a ki bebizonyítja, hogy szappana a „Schicht“ névvel, valamely káros keveréket tartalmaz.

A hajós-utczában 40. házszám alatt
levő nagykiterjedésű

házastelek,

mely majorságnak is alkalmas, kedvező feltételek mellett eladó. Értekezhetni ott a tulajdonossal, vagy a lap kiadóhivatalában.

Mühle — „Őszi árjegyzéke“,

mely mindazt tartalmazza, mire a birtokosnak, úgy a kertésznek is őszi szüksége van, mint: magvak, — virághagymák, — szobákban virítók, — pálmák, — japán Chrysanthemumok, — rózsák, — rózsafajták, — gyümölcs- és díszfák, — bogárok, kiváltképen szamócák stb. és kíváncsiakra ingyen megküldetik.

Minden egyes megrendeléshez a legújabb kertészeti kézikönyv „Mühle, Őszi termesztmények“, mely mindazon tudnivalókat tartalmazza, minek az őszi folyamán meg kellene történnie, hogy téli és tavaszi virágokat miként kell nevelni, — növényeket, rózsafákat stb. őszi előnyvel, hogy lehet ültetni stb. — Vásárlóim, kik a tavaszi új kertészeti kézi könyvemet „Mühle tanácsadója a kertmívelésben“ még nem kapták volna meg, ezek az őszi megrendelések alkalmával ezt kérni méltóztatassanak. E kiadványom sem lesz külön elárulva, csakis b. vevőim kapják meg ezt.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár.

Jövedelmező mellékkereset.

500—600 koronát havonta

kereshet meg nálunk minden hivatású egyén, aki törvényesen megengedett állam- és nyereség-sorsjegyeknek részletfizetésre való eladásával szándékozik foglalkozni. Ajánlatok intézendők:

— Fővárosi Váltóüzlet Társaság —
Adler és Társa céghez
— Budapest, V. Nagykörönd-utca 13. —

EGÉSZEN INGYEN VÁSZNÁKAT

nem kapni sehol, de sikerült nekem több ezer vég Oyama-vásznat kitűnő minőségben megvásárolni, melyek úgy fehérneműekre valamint ágyhuzatokra nagyon ajánlatosak és azokat kb. 30 rőfös végekben majdnem ingyen és pedig:

1 vég Oyama-vásznat jó minőségben	3 frtért
1 „ „ „ finomabb minőségben	4 „
1 „ „ „ legfinomabb minőségben	5 „
1 „ 50 rőfös kiváló minőségű Oyama-vásznat	frt. 7.50
1 „ damas kgradli legfin. minőségben	5.50
1 „ lepedő vászon, nagyon tartós	4 frtért.
1 „ Oxford, sötét és világos színben nagyon erős, férfingre és ágyhuzatokra	5 „
1 „ Kanavász, rózsza, sötétkék, világoskék és piros, lila csíkokkal nagyon jó minős.	4 „
1 „ Kanavász, rózsza, sötétkék, világoskék, piros, lila csíkokkal kiváló jó, finom minős.	5 „
1 „ Chiffon nagyon jó minőségben	4 „
1 „ „ legfinomabb minős.	5 „
1 drb. női ing finom vászonból, díszítve	50 krért.
1 „ „ szépen díszítve bármely nagyságban, kiváló finom vászonból	75 „
valamint damaszk és kávésterítékeket	2—4 frtüg.

csak én szállíthatok ingyen csomagolás utánvét mellett.

WEISZ B., Budapest, VI. Csengeri-utca 72.

Az ipar csodája.

Csak 7 koronáért készítek mérték után egy remek szabású divatos férfinarágot egy csődtömegből származó nagyon finom és tartós fekete, sötétkék, szürke vagy barna posztóból. Mértéknek elegendő a nadrág belső hossza és a hashősség. **Lichtmann Sándor**, szabó-mester, Budapest, Rottenbiller-utca 4/B. félmelet. Vidéki rendelések, pontosan eszközöltetnek utánvétellel. 2 nadrág rendelésnél bérmentve. Minták a nagy költség miatt nem küldetnek.

Amerika.

— Indulás minden szombaton Havreből. —
Franczia vonal.

Kényelmes, gyors utazás. Kitűnő ellátás horral és likörrel. Menetjegyek minden amerikai vasuti állomásnál. Eredeti árakban. Bővebb felvilágosítás azonnal kapható díjmentesen és bérmentve:

Französische Linie
Wien, IV. Weyringerg. 8.

A vegyileg megvizsgált, amellel hatóságilag az arczbőrre ártalmatlannak talált

SZÖRVESZTŐ

eltávolítja hölgyeknél az oly esunya, kellemetlen arczszőrt gyökerestül, anélkül, hogy az arczbőrnek legkevésbé is ártana és az arcznak megadja az üdéséget, finomságot és simaságot.

Ára 7 korona.

Vidéki megrendeléseket diszkrét utánvét mellett eszközöl:

Schmidek I. Budapest, VII., Nyár-utca 18.

Jó minőségű must hl.-ként

12 frt.

Ugyanott 500 hl. egy tömegben megvehető.

Csemege szőlő, őszi duráncai barack, rétes-alma postaládánként 1 forint.

Zöld paprika. Uborka.

Paradicsom postaládánként 80 kr.

Előleges pénz beküldése mellett szállít

Szabó Géza, Csongrád.

Én, Csillag Anna

185. cm. óriás hosszú Loreley-hajamat az általam feltalált kenőcs 14 havi használata után értem el. Ezen kenőcs az egyedüli szer a haj ápolására, a növes előmozdítására, a fejbőr erősítésére; uraknál erős és teljes szakállt növeszt és már rövid idei használat után a hajnak, mint a szakállnak természetes fényt és teltséget kölcsönöz és megóvjja ezeket a kórai megöszüléstől egész a késő agykorig.

Egy tégely ára 1, 2, 3 és 5 frt. Postai szétküldés naponta az összeg előzetes beküldése vagy utánvétellel az egész világra a gyárból, hova minden rendelés intézendő.

Csillag Anna
Wien I., Graben 100.

Eredeti erdélyi hegyiborok

a **Teutsch József B.**

— cs. és kir. udvari szállító pinczejéből —
SEGESVÁRT.

— **EREDETI ÁRAKKAL.** —

RAKTÁR:
Id. MISSELBACHER J. B.-nél.
Gyulafehérvárt.

SIKERÜLT

ezer vég fekete és sötétkék nagyon finom posztót és kamarn szövözetet egy csődbejutott posztógyárostól pótom áron megvenni; ez okból szétküldünk vidékre utánvétellel a fenti szövözetekből egy teljes férföltönyre elegendő

— **3 métert csak 5 frtért.** —

Országos Posztókvitelli Áruház,

Budapest, Rottenbiller-utca 4/B. Félmelet.

Minták a nagy forgalom miatt nem küldetnek.

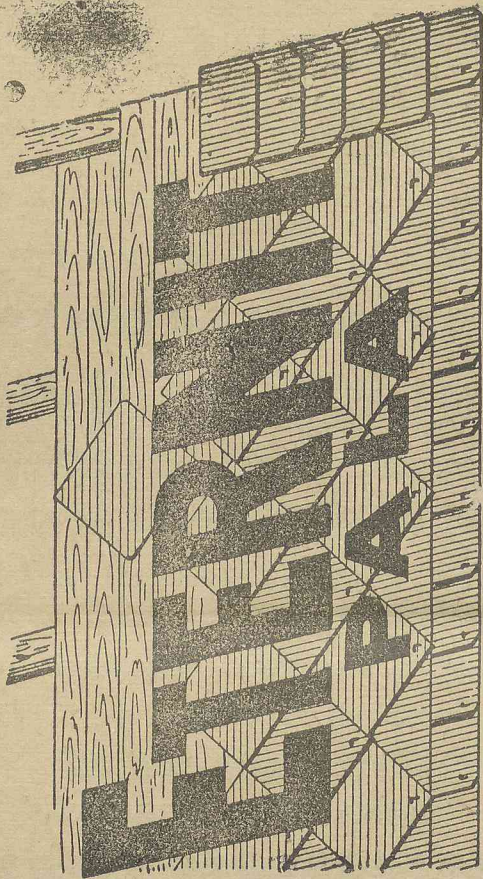
Fizetési nehézségeket

kereskedők, gyárosok, hivatalnokok és iparosoknál bármily helyen szakember insolvenzia jelentés nélkül jogi tanácsos közreműködésével rendez. A szükséges fedett egyezkedési hitelek megszerzi. Csődök egyezkedése is elvállaltatik.

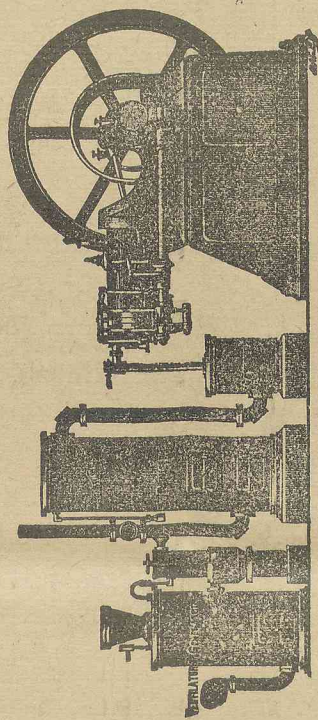
Bleier Fried és Társa

budapesti bejegyzett cég, Budapest, Erzsébet-körút 25.

A JELENKOR LEGJOBB TETŐFEDESI ANYAGA

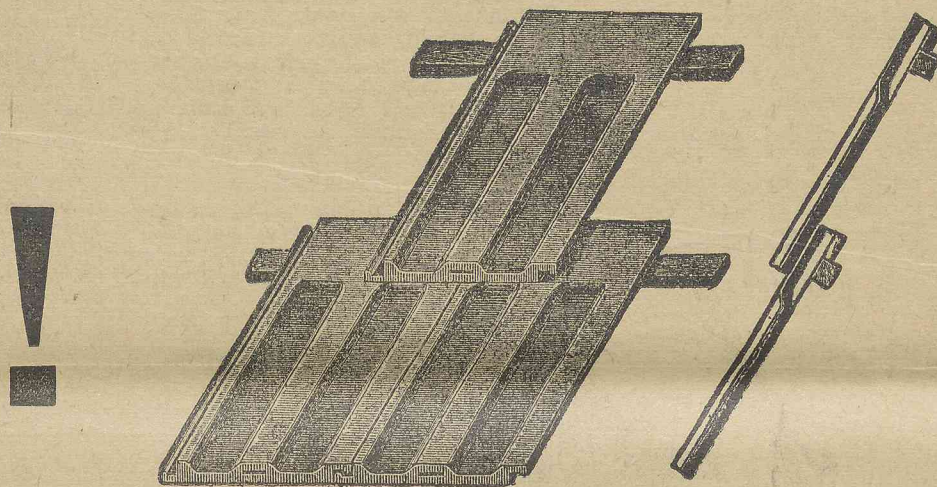
MAGYARORSZÁGI KÖZPONT:
ETERNIT MŰVEK HATSCHKE LAJOS
BUDAPEST-VI., ANDRÁSSY-ÚT 33.

Eredeti OSERS és BAUER motorok
BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.

Motorgyár és vasöntőde: Bécs.
Benzin- és petróleum-motorok és locomobillók, szlívő-gáz-motortelepek
2-3 fill. üzemeltetési feltételek. — Képző fizetési feltételek. — Elsőrangú
gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

Schwartz Henrik gőztéglagyár SZÁSZRÉGEN.

13.393. számú magy. szabadalom.

Sima átfedési felületű horonycserép. A jelenkor legkötelesebb tetőcserepe. Tökéletes vízmentes fedés. Gazdagon mélyített vizesatornák, a víznek gyors lefoiyására. Biztosított oldalszegély. Teljes biztosság vihar ellen. Könnyű súly, tehát csekély tetőmegterhelés. Négyzetméterenként 15 drb., ennek súlya csak 33 kg. Versenyképes szolid árak.

Gyors szállítás.

A kőbányai első magyar részvény serfőzöde világhírű világos és barna márciusi, királyi, duplamárciusi és udvari sörei
valamint

Bürger Albert

marosvásárhelyi serfőzdejének elismert kitűnő minőségű márciusi, korona és bajor módon főzött sörei kaphatók úgy hordókban, valamint palaczkokban is

Bürger Albert sörraktárában

az első magyar részvény serfőzde főraktára Gyulafehérvárt.

A palaczk sörök kívánatra paszteurizáltak, a mi által a palaczk sör több hónapon keresztül kristálytisztán jég nélkül eltartható, amely körülmény kicsiny fogyasztással bíró kocsmárosok valamint magánfogyasztók részére is kiváló fontossággal bír.

A legfigyelmesebb és legpontosabb kiszolgálás.

Kitűnő minőségű és legmagasabb szilárdságú **Portland-Cementet** ajánl olcsó áron a

Brassai PORTLAND-CZEMENT-gyár

BRASSÓBAN.

Itt helyben kapható id. Misselbacher J. B. cégnél.

Nyomatott Papp György könyvnyomdájában Gyulafehérvárt.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Képviselő kerestetik

uj világítási készülékek eladására. Hor-dozható és állandó házi készülékek, kerti-lámpák, kézi-lámpák, kézi- és asztali-lámpák.

Könnyen eladható olcsó fogyasztási cikkek.

Ajánlatok referenciákkal „Képviselő 554.” alatt

Haasenstein és Vogler céghez
Budapestre intézendők.

Villamos és gőzerőre berendezett gyár

távrolról sem képes oly olcsón finom és jó hangszert szállítani, mint

Reményi Mihály

a magyar királyi zene-akadémia házi hangszerkészítője, azért ne vásároljon semmiféle hangszer legyen az hegedű, gordonka, cimbalom, harmonium, harmonika, fa- vagy rézfúvóhangszer, húr stb. stb., míg Reményi legújabb ábrákkal ellátott képes árjegyzékét át nem olvasta, mely ingyen és bérmentve küldetik Budapestről Király-utca 58. Zenekarok teljes felszerelése a legolcsóbb áron. Külön költségvetési díjtalanul.

— Kivétel a világ minden részébe nagyban és kicsinyben. Zongorák és czimbalmok javítása és hangolása. Az összes hangszerek javítása szak-szerűen és olcsón.

Cs. és kir. udvari műasztalosok, kárpitosok és díszítők

Fodor Mihály utódai

BUDAPEST

f. évi május 1-seje óta

kizárólagosan: **IV., Váci-utca 24.**

Interieurs. Művészi kivitelű díszes és egyszerű berendezések eredeti tervek szerint.

+ SOVÁNYSÁG. +

Az egyedüli eredménytől kísért szer a dr. William Hartley tanár amerikai erőtapora. Soványok tartós, szép telt testidomokat nyernek. Hölgyek remek keblét. 6 hét alatt 20 kiló gyarapodásért jutálás. Vértesség, sápkór, idegesség és gyomorbetegségeknél nélkülözhetetlen szer. Kitűntetve: Chicagó, Berlin, London, Hamburgban. Köszönő levelek minden országból. Dobozonként 1 frt. 10 kr. Használati utasítással.

Főraktár: **Zeisler Mór V.**

Budapest, VII. Podmaniczky-utca 61. II. 20.

Utazó kerestetik

Gyulafehérvár és vidéke részére

esetleg utazási pótlékkal

egy budapesti versenyképes pezsgőgyár részére, ki úgyszintén az eladást bor, cognachban, palaczkokban is forcirozza. Ajánlatok „I. U. 526.” alatt **Haasenstein és Vogler hirdetési irodájához Budapest, Dorottya-u. 9.** intézendők.